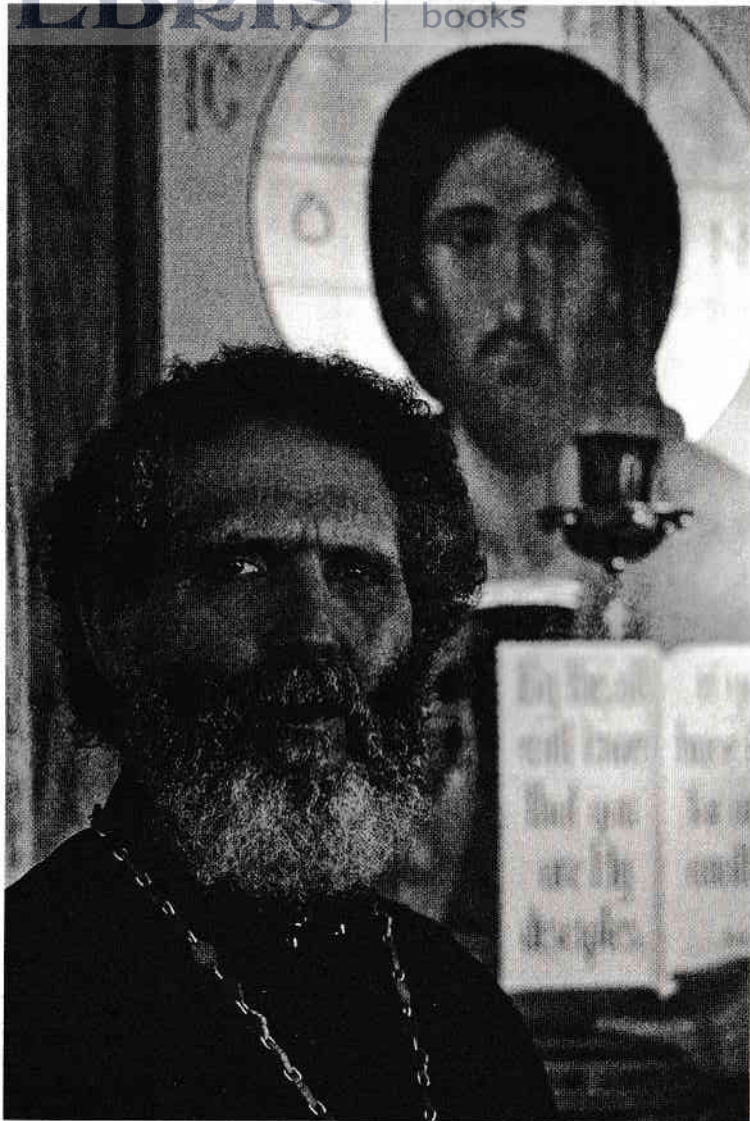

LIBRIS

We know
books

PR. JAMES BERNSTEIN

Provocările unui creștin ortodox evreu

Ediție alcătuită de
Tatiana Petrache

Traducere din limba engleză
Tatiana Petrache și
Pantelimon Tănăsescu-Vlas

EDITURA SOPHIA/FAMILIA ORTODOXĂ

București

Un suflet de poet	5
Așa cum a făcut Apostolul Pavel	11
Evrei pentru Iisus	15
Un punct de cotitură al inimii	18
Am intrat în vechiul Templu din Ierusalim ...	21
Noi toți Îl trădăm pe Hristos!	24
În căutarea nazarinenilor	27
Aramaica este vorbită încă în Maalula	29
Deopotrivă evrei și creștin-ortodocși	32
Curățirea, luminarea și îndumnezeirea	34
Am învățat că Dumnezeu ne iubește	37
Fiecare epocă vine cu propriile provocări	40
Nu există nici o formulă de succes!	44
Dacă nu te ostenești, nu câștigi	45
Eticheta de „fundamentalist”	48
Cel mai mic numitor comun al moralității	50
L-au ales pe Mamona în locul lui Dumnezeu ..	51
Puntea dintre teorie și practică	55
O strădanie plină de dragoste și jertfă	58
Dar tu înțelegi Cine este Dumnezeu?	61
Doamne, preschimbă inima mea!	63
Oile nasc alte oi	65
Evanghelizarea este ca pescuitul	73

Care este voia lui Dumnezeu pentru noi?	75
<i>Hobby</i> -urile și viața duhovnicească	78
Duhul Sfânt, Mângâietorul	81
Vrem să pictez din nou!	84
În mijlocul familiei	87
De vorbă cu prezbitera Martha Bernstein	87
De vorbă cu fiica sa, prezbitera Heather	94
Gânduri despre patru convertiri	97
Trebuie să existe mai mult în creștinism!	
Părintele David Howik	102
Nu-mi găseam locul în protestantism	
Părintele Nathaniel Trembley	108
Familia lui Dumnezeu pentru veșnicie	
Părintele Jeremiah Vollman	119
Unde Îl găsim pe Dumnezeu?	
Ipodiatonul Patrik Pavlik	126
„Hărți” de orientare în romano-catolicism și	
tradiția mozaică	137
Diferențe între Ortodoxie și Romano-catolicism ..	141
Teofanii în Vechiul Testament. Revelarea lui	
Dumnezeu în mod fizic	185
Interpretarea pasajelor Vechiului Testament în	
lumina izvoarelor creștine ortodoxe	208

vizibil, dar, iată, cu ajutorul lui Dumnezeu, am reușit să ducem lucrul la bun sfârșit. Tocmai am constatat însă că anul acesta părintele James împlinește 35 de ani de preoție, de aceea considerăm că nu este întâmplătoare nici această întârziere. Doresc să-i mulțumesc părintelui James pentru răbdarea plină de smerenie pe care a avut-o în tot acest răstimp, pentru dragostea pe care mi-o poartă de la distanță și pentru sensibilitatea și noblețea duhovnicească pe care mi le-a arătat. Fie ca acest volum să reprezinte un smerit omagiu adus păstoririi sale de 35 de ani în Biserica lui Hristos!

Vrednic este!

Tatiana Petrache

Așa cum a făcut Apostolul Pavel

Părintele James Bernstein s-a născut într-o familie evreiască de tradiție hasidică, originară din Vechiul Ierusalim. La 15 ani a început să citească pe furiș Noul Testament într-o versiune a Martorilor lui Iehova, și astfel și-a început uimitoarea călătorie către Hristos, ajungând să înțeleagă că Ortodoxia creștină este cea mai firească continuare și împlinire a Ortodoxiei iudaice. În Biserica Ortodoxă, părintele James L-a descoperit pe Dumnezeul părinților săi.

– Părinte James, ați scris o minunată carte, Uimit de Hristos¹, în care descrieți călătoria duhovnicească pe care ați parcurs-o. Este închinată „celor mai mari dintre evrei, Domnului nostru Iisus Hristos și Preacuratei Fecioare Maria”. Cum e să știi că faci parte din același neam, după trup, cu Hristos?

– Mă simt foarte onorat să fac parte dintre cei de un neam, după trup, cu Domnul nostru Iisus

¹Pr. James Bernstein, *Uimit de Hristos. Călătoria mea de la Iudaism la Ortodoxie*, Ed. Ecclesiast, 2010.

Hristos și cu Fecioara Maria. Dar în același timp simt și marea responsabilitate de a împlini înalta chemare pe care o presupune lucrul acesta. Există însă, din păcate, o percepție printre creștinii ortodocși, cum că a face parte din rasa iudaică ar fi ceva rău, de care să-ți fie rușine. Ceva ca un blestem. Este o atitudine cu totul diferită de cea a protestanților evanghelici, pentru care a fi de neam iudaic este, în genere, văzut ca ceva pozitiv, de care să fii mândru. Așa că, devenind creștin ortodox după ce am trecut prin protestantism, am trăit un șoc cultural din pricina felului în care eram privit de unii ortodocși, adesea cu totul diferit de modul în care eram privit pe când eram protestant. De multe ori, ortodocșii nu realizează cât de evreu era Domnul nostru Iisus Hristos, la fel cum erau și Maica Sa, și Apostolii!

De fapt, am și fost întrebat la un moment dat de un cuplu ortodox dacă „Iisus chiar a fost evreu”. Și era o întrebare sinceră! O întrebare pe care creștinii neortodocși nu și-o pun, întrucât multora dintre ei le place să citească și să studieze Vechiul și Noul Testament, viața lui Hristos, vor să afle despre epoca Sa, cultura și educația religioasă a acelei vremi. Așa că am dedicat cartea mea celor mai mari dintre evrei, Domnului nostru Iisus Hristos și Fecioarei Maria, în parte deoarece cred că e important pentru noi, creștinii ortodocși, să ne amintim că ei au fost evrei, după trup.

– Cum ați înțeles că Mesia despre Care vorbesc prorociile vechi-testamentare este același cu Hristos?

– Capitolul al patrulea al cărții mele se concentrează pe felul cum am descoperit prorociile despre Hristos și cum m-au convins că Iisus este Mesia cel făgăduit. Cu adevărat, scrierile Vechiului Testament sunt însuflate de Dumnezeu. Cum altfel ar fi putut înainte-vesti atât de amănunțit evenimentele din viața lui Hristos? În plus, subliniez în carte că, la primii creștini, o prorocie împlinită avea o mare însemnătate în a-i convinge pe evrei că Hristos este Mesia. Mult mai mult decât astăzi. Vedem acest lucru în multele trimiteri ale Noului Testament la prorocii împlinite.

Sfântul Iustin Martirul și Filosoful, la jumătatea secolului al II-lea, a scris o carte intitulată *Dialogul cu iudeul Trifon*, ce cuprinde convorbirea dintre creștinul Iustin, care explică de ce crede că Iisus este Mesia, și evreul Trifon, care explică de ce el nu crede acest lucru. Vedem aici că prorocia împlinită în Hristos era înfățișată de primii creștini nu numai ca o dovadă între multe altele, ce ar demonstra validitatea afirmațiilor lui Iisus, ci era mai degrabă prezentată drept dovadă categorică. Prorociile împlinite în viața, învățătura, moartea și Învierea lui Hristos erau considerate de primii creștini ca fiind evidența de necontestat pentru autenticitatea identității lui Iisus ca Mesia. La fel a fost și pentru mine când, la vârsta

de 16 ani, am citit Noul Testament pentru prima oară, cu o lanternă sub pătură, ca ai mei să nu afle ce făceam.

Care prorocii? Cele referitoare la timpul și locul unde avea să Se nască Iisus. La circumstanțele nașterii. La viața, învățăturile, minunile, patimile, moartea și Învierea Sa. La respingerea Lui de către autoritățile religioase și poporul Său. La răspândirea Evangheliei printre neamuri. Și multe altele.

– *De ce iudaismul rabinic nu Îl poate accepta pe Hristos ca Mesia?*

– Există niște motive... Întâi de toate, credința lor că Mesia va veni, și va instaura pacea pe pământ, și va așeza poporul evreu – Israelul – în fruntea neamurilor. Nici unul dintre aceste lucruri nu s-a împlinit prin venirea lui Iisus. În al doilea rând, Iisus a afirmat în mod clar că este Dumnezeu, că este Dumnezeu întrupat. Iudaismul rabinic respinge concepția că un om poate fi Dumnezeu sau că Dumnezeu Însuși S-ar putea manifesta ca om. În al treilea rând, dintr-un motiv istoric: evreii, ca popor, au fost persecutați cu înverșunare în țările și culturile tradițional creștine mai mult decât în orice altă cultură, islamică, hindusă sau budistă. Asta i-a făcut pe mulți evrei să fie deosebit de ostili creștinătății, și chiar să disprețuiască această credință...

Evrei pentru Iisus

– *În tinerețe ați fost implicat foarte activ în mișcările misionare neoprotestante: mergeați să-L vestiți pe Hristos între evrei, vă duceați în baruri de noapte să le propovăduiți oamenilor castitatea în plină epocă hippy și altele asemenea. Povestiți-ne de geaca foarte originală pe care ați desenat simbolul stelei lui David, peste care ați suprapus crucea lui Hristos.*

– În acea perioadă, în anii '70, circulau multe curente contraculturale și politice, mai ales în campusurile universitare. Creștinii tradiționali erau în defensivă și cumva reținuți în a împărtăși Evanghelia cu alții, mai ales în cultura de tineret. *Establishment*-ul favorabil războiului din Vietnam era văzut ca fiind de dreapta, deci creștin. Așa că amplificarea protestului împotriva războiului era, la rândul ei, puternic anti-creștină și anti-tradițională.

Evreii care se convertiseră la creștinism erau foarte puțini și aveau și ei tendința de a fi reținuți în a-și împărtăși credința cu alții. Moishe Rosen, întemeietorul mișcării *Jews for Jesus* („Evrei pentru Iisus”), a înființat această organizație pentru că a simțit că e nevoie să avem o prezență mai proeminentă, mai ales în *mass-media*. Un om cu o adevărată conștiință mediatică, care a simțit că, dacă lucrăm ca o echipă unită și îndrăzneată, putem să le facem cunoscut oamenilor că există niște evrei care sunt mândri că sunt evrei și care,

În același timp, cred în Hristos. Pentru el, ideea aceasta a prezentării în media era supremă. Așa că a venit cu sloganul „Evrei pentru Iisus” și i-a făcut publicitate prin provocarea a tot felul de incidente îndrăznețe în public, despre care anunța în prealabil presa. În ce mă privește, am venit cu ideea de a crea o emblemă conținând sloganul „Evrei pentru Iisus” și steaua lui David cu o cruce în centru, fiind primul care mi-am pus-o pe o geacă. Ideea mea a prins și a devenit un simbol foarte popular al acestei mișcări.

Astfel, „Evrei pentru Iisus” a devenit cunoscută prin intermediul *mass-mediei* în San Francisco Bay Area, apoi pe Coasta de Vest, și ulterior peste tot în Statele Unite. Au fost înființate filiale în toate marile orașe și a devenit de departe cea mai mare și mai influentă organizație protestantă de evanghelizare a evreilor. Moishe și mica noastră echipă izbutisem mult mai mult decât am fi visat vreodată. După multă vreme, când eram deja preot creștin-ortodox, am discutat cu Moishe despre primii ani ai mișcării. Mi-a spus că au reușit să facă cunoscut sloganul nu numai în Statele Unite, ci în toată lumea, și totuși era dezamăgit pentru că nu erau în măsură să dezvolte o identitate unitară. Mișcarea nu a avut profunzime. Mi-a trimis și o scrisoare în care mi-a mulțumit pentru implicarea mea în primii ani ai mișcării și pentru că am creat ideea acelei embleme pe care am pus-o pe gece. Ul-

terior, a fost pusă pe tot felul de tricouri, pălării, publicații, nasturi etc.

Mai târziu, i-am trimis lui Moishe cartea mea *Uimit de Hristos*, pe care a citit-o. Apoi, la rândul lui m-a uimit, sunându-mă pentru a-mi spune că i-a plăcut cu adevărat. Am fost de-a dreptul șocat! M-a mai uimit cu vizita pe care a făcut-o la biserica noastră ortodoxă, a Sfântului Apostol Pavel, pentru a participa la slujba Vecerniei. Apoi, m-a șocat încă o dată când mi-a spus că i-a plăcut slujba! Nu după mult timp a trecut la Domnul.

– *Cum a primit familia dumneavoastră hotărârea de a deveni creștin?*

– Au fost foarte mâhniți. Tata mult mai mult decât mama. Am povestit mai mult în carte unele evenimente care au avut loc, tata încercând să mă convertească din nou la iudaism. Odată a vrut să mă dea afară din casă, lucru la care mama s-a împotrivit. În cele din urmă, în 1967 m-a trimis în Israel pentru un an, ca rudele mele, evrei ortodocși din Ierusalim, să poată acționa în sensul reconvertirii mele la iudaism. Sperau că acolo aș putea dobândi mândria că fac parte din națiunea iudaică și m-aș reîntoarce la credința iudaică.

Pe când mă aflam acolo, undeva la granița dintre Ierusalim și Betleem, a izbucnit Războiul de Șase Zile. După război, am fost printre primii care s-au mutat din orașul nou în orașul vechi al

Ierusalimului, unde am trăit alături de creștinii arabi, într-o zonă foarte apropiată de locul de naștere al tatălui meu, Isaac. Era impresionant pentru mine să locuiesc chiar lângă Muntele Măslinilor, unde erau îngropați trei dintre cei patru străbunici ai mei. Rudele, care îmi cunoșteau hotărârea de-a mă face creștin erau, desigur, foarte supărate. Dar situația nu era atât de rea pe cât părea. Și socotesc că pacea care domnea între noi se datora în bună parte mamei care, prin firea ei, era o persoană foarte iubitoare...

Un punct de cotitură al inimii

– *Tatăl sfinției-voastre vă visa om de afaceri pe Wall Street. Ce v-a determinat să renunțați la viitorul în lumea afacerilor?*

– Locuiam la o jumătate de oră de mers cu trenul până pe Wall Street, centrul financiar al lumii. Accesul era, într-adevăr, ușor. Ca elev de liceu, am fost străbătut de fiorul lumii financiare, de agitația ei. Se câștigau și se pierdeau averi în câteva minute. Pe-atunci era o lume foarte masculină, plină de strălucire și fum de țigară. Dar, când am pătruns în această viață, am ajuns să văd cât era de superficială, spiritual vorbind.

Se afla în apropiere o veche biserică episcopală tradițională, înconjurată de zgârie-nori. Era maiestuoasă, răspândind atmosfera altei lumi, în puternic contrast cu freamătul de stup din

jur. Pe mine m-a atras mai mult acea atmosferă liniștită și pașnică decât nebunia din birouri. Asta m-a influențat și m-a mișcat în altă direcție. Nu că cele două lumi s-ar respinge reciproc, dar pentru mine a fost un punct de cotitură al inimii. Am început să privesc tot mai mult către lumea spirituală pentru a găsi răspunsuri, decât către cea seculară, materială.

– *Reluând o întrebare din cartea dumneavoastră: „Mai sunt evreii poporul ales al lui Dumnezeu?”*

– Răspunsul meu este: „Da!” Dar „ales” pentru ce?... „Ales”, mai întâi de toate, să ofere o pildă de sfințenie printre neamuri. Iar asta presupune pocăință, credință și dragoste. Să-ți recunoști căderea este primul pas. Așa cum a făcut Apostolul Pavel după ce a fost părtaș la uciderea primului mucenic creștin, Ștefan. Așa cum a făcut Apostolul Petru după ce s-a lepădat de Hristos de trei ori în ceasul încercării Lui. Să-ți recunoști căderea de a-L fi respins pe Hristos ca Mesia. Căderea de a nu fi primit Evanghelia Sa și Biserica Sa.

Deși Biserica Ortodoxă este Noul Israel, Trupul lui Hristos, Sfântul Pavel spune clar, la Romani 9:10-11, că Dumnezeu nu a rupt legăturile deosebite pe care le avea cu Vechiul Israel. Deși Evanghelia a fost adusă la neamuri, apostolii și ucenicii lui Hristos niciodată nu au renunțat să spere că Israel se va pocăi și că legătura providențială a lui Dumnezeu cu „poporul

LIBRIS | We know books

trupului Său” va avea o posibilă împlinire prin întoarcerea lor. Greșesc acei creștini care spun că evreii sunt un neam blestemat, condamnat la eșec, dezastru și suferință, și lipsit de orice nădejde viitoare. După unii, am citit cu ochii mei, unicul scop al continuării existenței lor ar fi acela de a-l produce pe... Antihrist!

Deși sunt anticreștini, faptul că au continuat să existe ca popor, în ciuda împrăstierii și a persecuțiilor, nu este un accident al istoriei. Există în lucrare o anume menire dumnezeiască, ce conduce către un scop, către un apogeu în istorie. S-a prorocit că se vor pocăi ca neam. Dacă sunt văzuți de unii ortodocși ca „dușmanii noștri”, atunci se cuvine să avem totdeauna în minte că Domnul nostru Iisus Hristos ne-a spus să nu-i urâm pe dușmanii noștri, nici să-i persecutăm, ci să-i iubim.

– *Părinte James, ați căutat cu râvnă acea Biserică în care să fie continuată tradiția prorocilor și cultul vechiului Templu din Ierusalim. Cum ați ajuns la Biserica Ortodoxă?*

– Trăind în Berkeley, California, am fost implicat împreună cu soția mea în mișcarea protestantă a Ordinului Apostolic al Noului Legământ (*The New Covenant Apostolic Order*), care, în cele din urmă, a devenit Biserica Ortodoxă Evanghelică. Liderii acestei mișcări fuseseră inițial în fruntea mișcării Cruciada pentru Hristos din

campusuri (*Campus Crusade for Christ*), pe care au abandonat-o, dezamăgiți fiind de protestantism. Eu și soția mea ne-am angajat într-un studiu sistematic, prin care doream să aflăm ce era Biserica primară, mai ales în primele secole. Domeniile majore ale studiului includeau viața liturgică, învățătura, Scriptura și administrația bisericească. Am fost surprinși cu toții să descoperim că, spre deosebire de bisericile pe care le întâlnisem până atunci, Biserica primară nu era ne-liturgică și ne-sacramentală, ci deopotrivă, liturgică și sacramentală! Nu era lipsită de un crez, ci avea dogme, avea învățatură, teologie și simboluri religioase foarte clare. Nu credeau în *Sola Scriptura*, adică „singură Scriptura” ca autoritate în Biserică, pentru că mai întâi a fost Biserica, și Biserica a scris Noul Testament, și tot Biserica a hotărât ce cărți să fie incluse în acesta. Biserica avea autoritatea de a tâlcui Scripturile. Biserica primară nu era congregațională în forma organizării, ci ierarhică, având diaconi, preoți și episcopi și succesiune apostolică, încă din epoca primară.

Am intrat în vechiul Templu din Ierusalim

Ceea ce noi crezuserăm că este Biserica își avea, de fapt, originea în aripa anabaptistă radicală din secolul al XVI-lea a Reformei protestante a lui Martin Luther (luteranii) și a lui John